

BIJNA-DOODERVARINGEN

Alexander, E. (2012). **Na dit leven: Een neurochirurg over zijn reis naar het hiernamaals.** Utrecht: Bruna.

DE INTERNATIONALE BESTSELLER

Na dit leven is een nieuw boek over een zogeheten bijna-doodervaring (BDE). Bijzonder is dat de auteur als ervaringsdeskundige

een wetenschappelijk opgeleid neurochirurg is die claimt dat zijn BDE een bewijs voor het leven na de dood is. Waarschijnlijk zal deze *Proof of Heaven*, zoals de oorspronkelijke titel luidt, alleen overtuigend zijn voor wie reeds overtuigd is. Zijn argument komt er namelijk op neer dat zijn BDE niet verklaarbaar is gezien de huidige

stand van de medische wetenschap. De activiteit van zijn neocortex was door zijn comateuze toestand namelijk te gering om de rijkheid van de ervaring te kunnen veroorzaken. De auteur concludeert hieruit dat bewustzijn mogelijk is zonder hersenfuncties en zelfs zonder biologisch leven. De mogelijkheid dat de huidige stand van de medische wetenschap wellicht tekortschiet om het fenomeen op een natuurwetenschappelijke wijze te kunnen verklaren, wordt niet eens overwogen. Overigens heeft de auteur nog een ander argument voor het bovenaardse karakter van zijn ervaring. Hij wordt daarbij namelijk begeleid door een engel. Wanneer hij later uit zijn coma is ontwaakt en een foto ziet van zijn zus, die hij nooit gekend heeft en die reeds is overleden, dan beseft hij dat zij deze engel is geweest. Minder overtuigend is echter dat hij zich dit pas geleidelijk aan gaat realiseren, ook omdat zijn engel niet het aardse maar het hemelse gezicht van zijn zus bezat. Het is jammer dat de auteur zijn ervaring wil omvormen tot een bewijs voor het eeuwige leven, want lezen over BDE blijft fascinerend. Zulke boeken zijn enigszins verwant aan mystieke geschriften, want in beide gevallen gaat het om indringende ervaringen en hun impact op het leven van mensen. In beide gevallen worstelen auteurs met het verwoorden van buitengewone ervaringen, waar ook Alexander zich bewust van is, en vaak ontkomen ze er niet aan deze belevenissen binnen standaard referentiekaders te persen. Hierdoor is het als lezer vaak moeilijk om een onderscheid te maken tussen de oorspronkelijke ervaring en de gereconstrueerde interpretatie ervan. Dat is bij dit boek niet anders. Maar fascinerende lectuur blijft het.

ED DE JONGE